

územních systémů. Nejmenší plochu vyžaduje fungování lokálních ÚSES, minimální plocha se zvětšuje od regionálních k nadregionálním ÚSES (Buček, Lacina, 1996).

Projekty lokálního, regionálního a nadregionálního ÚSES jsou zpracovávány na celém území ČR. Tyto projekty se staly nedílnou součástí územních plánů, projektů souhrnných pozemkových úprav a lesních hospodářských plánů. Nejvýznamnějším úkolem je postupné doplňování chybějících biocenter a biokoridorů. Nově byly založeny stovky lokálních biocenter a biokoridorů, především v zemědělské krajině (Buček, Maděra, Úradníček, 2007). Bude trvat velmi dlouho, jistě několik desetiletí, než kostra ekologické stability bude doplněna tak, aby ÚSES fungoval jako živoucí ekologická síť, poskytující dobré podmínky pro existenci druhů přirozených společenstev.

Antonín Buček

it increases when moving from regional to supra-regional systems (Buček, Lacina, 1996).

Projects for local, regional and supra-regional TSES are gradually being processed throughout the Czech Republic. These projects will become an integral part of territorial plans, and for plans for agricultural land use and forest management. One of the most demanding tasks is the gradual addition of missing biocenters and biocorridors. There are hundreds of newly created local biocentres and biocorridors, and these are mainly situated within the agricultural landscape (Buček, Maděra, Úradníček, 2007). It will be a long time, certainly several decades, before the skeleton of ecological stability is successfully completed so that the TSES functions as a living ecological network providing satisfactory conditions for the existence of natural communities.

Antonín Buček

Metodika územného systému ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje základný nástroj zabezpečenia priestorovej stability krajiny. ÚSES (ekologické siete) predstavuje celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Významnou súčasťou vytvorenia celoplošného ÚSES je aj systém opatrení na ekologicky optimálnu organizáciu a využívanie krajiny. ÚSES pozostáva z dvoch rovnocenných častí: z kostry ÚSES (biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov) a systému ekostabilizačných (napr. protierózných) opatrení. Metodické pokyny pre spracovanie ÚSES v SR pozostávajú z 5 základných krokov (Izakovičová et al., 2000): (1) *analýzy* – spracovania základných ukazovateľov vlastností krajiny abiotických, biotických a socioekonomických, (2) *syntézy* – vytvorenia základných syntetických máp: mapy potenciálnych reprezentatívnych geoeosystémov (REPGES), mapy pozitívnych a negatívnych javov a mapy abiokomplexov, (3) *klasifikácie* – stanovenia stupňa priestorovej ekologickej stability jednotlivých územných celkov, (4) *hodnotenia* – stanovenia súčasného stavu zachovania a ohrozenia jednotlivých REPGES, ako základných prvkov na tvorbu kostry ÚSES, (5) *návrhov* – opatrení na tvorbu funkčného ÚSES. Metodický postup sa overoval na príklade regiónu Trnava a na miestnej úrovni na príklade mesta Banská Štiavnica a i.

Zita Izakovičová

Methodology of Territorial System of Ecological Stability

The Territorial System of Ecological Stability (TSES) represents a basic tool to ensure territorial ecological stability. TSES (ecological networks) is effective in the whole-scale structure of mutually linked ecosystems, their parts and elements, and it ensures the sustainability of landscape life forms and living conditions. TSES consists of 2 basic parts: the framework: (a network of biocentres and biocorridors and interacting elements) and the system of measures leading to ecologically optimal landscape organization and utilization. In 2000 a new methodology to elaborate TSES documents in Slovakia was implemented. This methodology consists of the following 5 steps (Izakovičová et al., 2000): (1) *Analysis* – characteristics of landscape's basic properties determined for TSES creation, (2) *Synthesis* – creation of basic synthetic maps: such as those for representative potential geoeosystems, positive and negative elements, and also for abiocomplexes, (3) *Classification* – determination of the degree of territorial ecological stability in the individual territorial units, (4) *Evaluation* – identification of the current state, and endangerment to the representative geoeosystems, as basic units for creation of the TSES framework, (5) *Proposals* – measurements to assist in the creation of functional TSES. This methodology was verified in the Trnava region and also at the local level in Banská Štiavnica Township etc.

Zita Izakovičová